

Управління освіти і науки Волинської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради
Факультет дошкільної освіти та музичного мистецтва
Кафедра диригентсько-хорових дисциплін та постановки голосу
Кафедра теорії, методики мистецької освіти та інструментальної підготовки

ФАКУЛЬТЕТ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

МИСТЕЦЬКА ПАРАДИГМА: сучасний погляд

Збірник матеріалів
III Всеукраїнського мистецтвознавчого онлайн-пленеру

23 квітня 2021 року

Луцьк, 2021

**Мистецька парадигма: сучасний погляд : збірник матеріалів
III Всеукраїнського мистецтвознавчого онлайн-пленеру
(Луцьк, 23 квітня 2021 року) / упоряд. І. Регуліч, Б. Жорняк. Луцьк :
ПП Іванюк В. П., 2021. 204 с.**

До збірника увійшли статті учасників III Всеукраїнського мистецтвознавчого пленеру «Мистецька парадигма: сучасний погляд». У збірнику подано науковий доробок науковців, педагогів-практиків, здобувачів освіти із проблем сучасної педагогіки, навчання та виховання дітей та молоді в умовах реалізації новітніх освітніх програм, особистісно-професійної позиції педагога у новій мистецькій парадигмі. Публікації учасників присвячені основним тематичним розділам: теорія та методика мистецької освіти; особливості інструментального виконавства; методики і практики диригентсько-хорової діяльності та вокального мистецтва.

Результати наукових досліджень різних тематичних розділів можуть бути використані педагогами-музикантами закладів вищої освіти та закладів загальної середньої освіти, а також студентами мистецьких спеціальностей у науково-дослідній роботі. Видання орієнтоване на фахівців у галузі мистецтвознавства, педагогіки, методики музичного виховання.

Відповідальність за новизну та достовірність наведених результатів, коректність висловлювань несуть автори. Точка зору модераторів не завжди збігається з позицією авторів. Усі матеріали надруковані в авторській редакції.

Розглянуто на спільному кафебри диригентсько-хорових дисциплін та постановки голосу, кафебри теорії, методики мистецької освіти та інструментальної підготовки Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (протокол № 4 від 21.04.2021)

Рекомендовано до друку рішенням Вченою радою факультету Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (протокол № 8 від 28.04.2021)

Рецензенти:

Ольга КОМЕНДА – доктор мистецтвознавства, доцент, член Національної спілки композиторів України;

Ірина КОВАЛЬЧУК – кандидат філософських наук, доцент, начальник навчально-методичного відділу Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

ЗМІСТ

I. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

<i>Аврамук О.</i> СИМФОНІЇ П.ЧАЙКОВСЬКОГО ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ШКОЛЯРІВ.....	5
<i>Гапонюк М.</i> ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНОГО МИСЛЕННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	9
<i>Гиса О.</i> ЛЬВІВСЬКА ТА ПОЗНАНСЬКА МУЗИКОЗНАВЧІ ШКОЛИ ЯК КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНИЙ ФЕНОМЕН І ЧИННИК УНІВЕРСИТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ.....	13
<i>Горін М.</i> ТЕАТРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ.....	15
<i>Думас М.</i> ФОРМУВАННЯ ІНФОМЕДІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	21
<i>Степанюк І.</i> ПОЧАТКОВА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА ВОЛИНИ ЯК ДЖЕРЕЛО РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОГО ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	25
<i>Лозицька І.</i> СПЕЦИФІКА ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ТА СЮЖЕТНИХ ТАНЦІВ НА ЗАНЯТТЯХ РИТМІКИ З УЧНЯМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	31
<i>Маслянчук В.</i> ДИДАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	34
<i>Миرونчук Т.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	36
<i>Мозгова А.</i> СПЕЦИФІКА ЗАНЯТЬ З СУЧАСНОГО ТАНЦЮ З УЧНЯМИ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	41
<i>Повелько М.</i> МУЗИКОТЕРАПІЯ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ.....	45
<i>Ремінська А.</i> БАЛЕТИ П.ЧАЙКОВСЬКОГО ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ОБРАЗНОГО МИСЛЕННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	49
<i>Сацюк О.</i> ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ РОМАНТИЗМУ В МУЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ НОРВЕГІЇ ХІХ СТОЛІТТЯ.....	53
<i>Талах Т.</i> ВСТУПНЕ СЛОВО ВЧИТЕЛЯ ЯК ОДИН З ЕТАПІВ ПРОВЕДЕННЯ СЛУХАННЯ МУЗИКИ НА УРОЦІ.....	59
<i>Устимець А.</i> УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ТАНЕЦЬ ЯК АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	62
<i>Хомічук Т.</i> МУЗИЧНО-ДИДАКТИЧНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПРОБЛЕМАМИ.....	65
<i>Цап Х.</i> ІСТОРИЧНИЙ ЕКСКУРС У РОЗВИТОК ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ ОПЕРИ.....	70
<i>Юхимець Д.</i> ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД У РОЗВИТКУ МУЗИЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	74
<i>Ябковська С., Мазурок І.</i> МЕНТАЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ЯК КУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ.....	78

II. ОСОБЛИВОСТІ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО ВИКОНАВСТВА

<i>Баловіна Н.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ГРИ НА ГІТАРІ УЧНІВ ДМШ.....	83
<i>Білозерова О.</i> СТАНОВЛЕННЯ ТА ЕВОЛЮЦІЯ ЖАНРУ ФОРТЕПІАННОЇ СОНАТИ.....	87
<i>Бортник Ю.</i> ПЕДАЛІЗАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ.....	92
<i>Демчук О.</i> ДО ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ МУЗИЧНОЇ ВИРАЗНОСТІ НА БАЯНІ.....	97
<i>Коцюрба Б., П'явка К.</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕСТРАДНО-ДЖАЗОВОГО НАПРЯМУ БАЯННО-АКОРДЕОННОГО МИСТЕЦТВА.....	100

**ЛЬВІВСЬКА ТА ПОЗНАНСЬКА МУЗИКОЗНАВЧІ ШКОЛИ ЯК
КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНИЙ ФЕНОМЕН І ЧИННИК
УНІВЕРСИТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ**

Оксана ГИСА

**доцент кафедри музикознавства та методики музичного
мистецтва Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка**

У статті висвітлено історію становлення та діяльності кафедр музикології Львівського та Познанського університетів. Проаналізовано діяльність їх засновників Адольфа Хибінського та Люціана Каменського та висвітлено їхню роль у становленні та розвитку кафедр.

У 1912-1922 роках в Львівському та Познанському університетах було створено музикологічні школи, які готували науковців у цій галузі знань. Результатом плідної діяльності вказаних наукових центрів стало виховання плеяди музикологів.

Засновником, організатором та керівником музикознавчих студій Львівського університету (1912) був авторитетний учений, доктор музикології, професор Адольф Хибінський. Кафедру музикології Познанського університету у 1922 році, очолив відомий учений, доктор музикології Люціан Каменський.

Історія музикологічних студій у Львівському університеті розпочалася в 1912 році, коли в ньому було відкрито заклад музикології під керівництвом А. Хибінського. Це стало практичним результатом рішення тодішнього австрійського міністерства віросповідань та освіти, зважаючи на потребу наукових студій з музикології в університетському середовищі, відкрити музикологічні заклади (інститути, кафедри) в провідних університетах. Так, у Віденському університеті заснував й очолив у 1898 році інститут музикознавства Гвідо Адлер (1855 – 1941), який ще від 1889 року був професором теорії та історії музики.

А. Хибінський, котрий заснував та очолював у Львівському університеті музикологічні заклади впродовж 1912 – 1939 років, був, як вище вказувалося, видатним музикологом, істориком музики, музичним критиком і педагогом. Майбутні фахівці, здобуваючи вищу освіту, мали самі опрацьовувати підручники й посібники та наукові праці (монографії, статті, збірки документів тощо), які їм пропонував професор. На лекціях з відповідного курсу студенти повинні були поглиблено вивчати і трактувати здобуті перед тим знання, як правило, відповідно до тематики, що входила до наукових зацікавлень їхнього викладача. У цьому процесі «осягання

проблеми, постановка питань, опанування методами, живий розум» було найважливішим завданням [1, С. 119].

Від початку існування закладу музикології у Львівському університеті навчальні заняття велися в ньому злагоджено, згідно з усталеними системою і традиціями, виробленими за попередні часи. Після успішного складання вступного іспиту і поступлення в університет студент відбував дворічне навчання і просемінар.

Не буде перебільшенням стверджувати, що заклад музикології Львівського університету був центром музикологічної науки в Польщі в 1920 – 1930-ті роки. Особливу роль у набутті цього статусу відіграв його керівник А. Хибінський, котрий у своїй педагогічній і науковій діяльності орієнтувався на здобутки провідних європейських музикологічних шкіл.

У другому семестрі 1 травня 1922 навчального року для студентів Познанського університету при філософському факультеті було створено семінаріум. Його очолив у відомий польський музиколог, педагог і музичний критик Люціан Каменський. Учасниками семінаріуму були студенти філософського факультету, які ставили собі за мету поглибити знання з історії польського мистецтва, музичних композицій 18 століття, камерної музики 18 століття, музикознавчого аналізу, історії опери та інші.

Навчальна програма на кафедрі музикології Познанського університету не відрізнялася від навчальної програми музикознавчого підрозділу у Львові.

Однак у 1922 р. Люціан Каменський виявив свою пристрасть до польського музичного фольклору. У 1922 році професор прочитав лекцію про польські народні пісні. Він був ініціатором того щоб придбати музичний фонограф та створити фонографічний архів. У 1929 році отримавши кошти від Міністерства релігійних визнань і народної освіти, згідно з «Університетською хронікою», були відкриті фонографічні лабораторії, а в січні 1930 р. при кафедрі музикознавства Познанського університету почав працювати регіональний фонографічний архів РАФ (RAF) [2].

Слід зауважити, на сам перед кафедра перша у Польщі розгорнула музикознавчу діяльність щодо систематизацію збору та обробки польської народної музики на основі живого матеріалу. У 1930 році Люціан Каменський розпочав період стійкої та систематичної роботи та збору музичних записів. Ще у 1928 році доцент Л. Каменський разом зі студентом Марцином Собецьким він поїхав до Куяв, для того щоб зробити фонографічні записи. Наступного року разом з студенткою Ганною Рудницькою професор зупинився в околицях Вольштина, де спільно здійснювали записи польських народних пісень.

Навколо доцента збиралася велика група студентів, яка особливо цікавилася фольклором. Протягом першого року діяльності було зібрано понад 1000 фонограм – польських народних пісень та інструментальної музики жителів Великопольщі, світських та релігійних. У 1931-1932 навчальному році Архів РАФ був поповнений понад 606 новими фонографічними записами, з яких 606 з Померанії були зібрані проф. Каменським, а решту - з Великої Польщі та Мазовії, зібрані Й. Петрушинською та М. Квєком. Загалом кількість фонограм у 1939 році досягла чотирьох тисяч. [3].

Висновки. Отже, важливо акцентувати увагу на спільних та відмінних тенденціях у музично-освітньому процесі познанського та львівського університетів, виразниками яких були провідні особистості музичної науки того часу – Л. Каменський та А. Хибінський. Спільними тенденціями було прагнення підняти музичну науку на європейський рівень на всіх освітніх щаблях, зберігаючи національні здобутки в умовах Польщі. Відмінними рисами були як особисті уподобання керівників музикознавчих шкіл, так і специфічні умови, що склалися у Познані та Львові.

Література та джерела

1. Ясперс К. Ідея Університету. Ідея університету : антологія : упор. М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинський. 2002. С. 109 – 165.
2. Kronika Uniwersytetu Poznanskiego za rok akademicki 1929-1930, s.40.
3. Sobiescy J.M. Polska muzyka ludowa i jej problemy. Kraków, 1973, s. 14.

ТЕАТРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ

Марія Горін

магістрантка I курсу спеціальності 014 Музичне мистецтво факультету соціально-педагогічної освіти та мистецтв

Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

Науковий керівник – доцент кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання, к. пед. наук Л. В. Соляр

У статті розглядається театральне мистецтво як засіб розвитку творчих здібностей молодших школярів, зокрема, визначено поняття «театру» та «театрального мистецтва». Проаналізовано вивчення вченими-дослідниками значення театрального мистецтва як засобу розвитку творчих здібностей молодших школярів. Зазначено, що поняття театрального мистецтва набуває специфічного змісту: воно охоплює комплекс видів діяльності, що здійснюються в дитячих гуртках і колективах шляхом залучення молодших школярів до участі в театралізованих та культурно-